

AMEN, PROVÍM TI BUDEŠ SE MNOU V RÁJI

Lk 23,39-43

kázání ze soboty 21. 3. 2015 – br. Michal Balcar

Úvod

Dva roky našeho rodinného života jsme strávili v kostele. V opravdovém, původně římskokatolickém kostele sv. Vincence z Pauly v Liberci. Každý, kdo liberecký červený kostel viděl, podlehl dojmu, že se jedná o původně pravoslavný kostel, ale není tomu tak. Ten dojem posilují jistě dva kříže, umístěné na věžích kostela. Jedná se o kříže s třemi břevny. Smysl těch dvou vodorovných je zřejmý - jedná se o nápis INRI (Ježíš Nazaretský, král židovský) a břevno, na kterém byl Ježíš ukřižován. Málokdo ovšem ví, jaký příběh vypráví to třetí, šikmé. Právě o něm bude mé dnešní kázání.

Spolu s ním byli vedeni na smrt ještě dva zločinci. Když přišli na místo, které se nazývá Lebka, ukřižovali jej i ty zločince, jednoho po jeho pravici a druhého po levici... Nad ním byl nápis: „Toto je král Židů.“ Jeden z těch zločinců, kteří viseli na kříži, se mu rouhal: „To jsi Mesiáš? Zachraň sebe i nás!“ Tu ho ten druhý okřikl: „Ty se ani Boha nebojíš? Vždyť jsi sám odsouzen k stejnému trestu. A my jsme odsouzeni spravedlivě, dostáváme zaslouženou odplatu, ale on nic zlého neudělal.“ A řekl: „Ježíši, pamatuj na mne, až přijdeš do svého království.“ Ježíš mu odpověděl: „Amen, pravím ti, dnes budeš se mnou v ráji.“ (Lk 23, 32-33.38-43)

To třetí břevno totiž symbolizuje ony zločince, či lotry, jak je nazývá tradiční církevní terminologie. Jednoho, který byl spasen a druhého, který byl zatracen. Kdo byli tihle muži, které byrokratické rozhodnutí římské justice přivedlo na smrt spolu s člověkem, který byl spasitelem lidí? Co spáchali? Jak se jmenovali? Nevíme. Jediné, co o nich víme, pochází z dialogu, který probíhá mezi nimi. Ježíš je ho účasten až v poslední replice, jinak se výměny názorů neúčastní.

První lotr

Lukáš promluvu prvního ze zločinců předem charakterizuje - „... se mu rouhal.“ To je pro mě vcelku překvapivá věc. V čem je ono rouhání? V tom, že obsah jeho výzvy je vlastně analogický s pokušením, které nabízel Ježíšovi ďábel na poušti. „Zachraň sám sebe!“ Zločinec Ježíšovi nabízí zkratku, jinou cestu, cestu bez bolesti. A doufá, že by díky tomu mohl vyklouznout i on nevyhnutelné smrti. Odpovědí je mu pouze Ježíšovo mlčení.

Druhý lotr

Jistý aspekt příběhu tohoto člověka je pro mě velmi rozčilující. Co musel slíbit? Nic. Měl vůbec nějaké tušení o tom, kdo Ježíš doopravdy je? O jeho přirozenosti, soupodstatnosti s Otcem? Neměl. Věděl, že spasení se děje pouhou milostí a ne ze skutků? Nevěděl. Platil vůbec desátky? Neplatil. A má dostat stejnou odměnu jako já? To není fér.

Intermezzo

Dovoďte mi malou odbočku. Když se v naší církvi mluví o slově z kříže, o kterém dnes kážu, je to obvykle v kontextu boje o interpunkci. Handrkujeme se s ostatními křesťany, zda čárka by měla patřit před „dnes“ nebo až za něj. A samozřejmě tím ztrácíme ze zřetele smysl Ježíšova výroku. Nicméně z péče, kterou adventistická teologie věnuje tomuto výroku, vyplývá, že příběh lotra z kříže považuje za precedens, nikoli

výjimku. Jeho cesta do ráje je tedy vlastně cestou každého člověka a je velmi logické ptát se, co musel udělat, aby mu zazněla Ježíšova slova: „*Amen, pravím ti dnes budeš se mnou v ráji.*“

1) Činil pokání

První krok, který zločinec učinil, bylo uznání vlastní viny. Jen a jen tehdy když přijme svou zodpovědnost, můžeme doufat v Boží milost. První hřích v Gn 3 způsobil, že muž ani žena nebyli schopni přiznat svou vinu a svalovali ji na druhého. „*My jsme odsouzeni spravedlivě...*“ vyznává lotr.

2) Věřil v Ježíše

Paradoxně on byl tím, kdo stále věřil, že Ježíš bude ve svém království. A to v době, kdy mnozí z jeho nejbližších víru ztráceli a měli za to, že vše je jeho smrtí ztraceno. Zločinec stále věří.

3) Modlil se

„*Ježíši, pamatuj na mne...*“ Hebrejské pamatování je činné, aktivní. Zločinec tedy nechce, aby mu Ježíš věnoval tichou vzpomínku, ale aby v jeho prospěch konal, až bude ve svém království.

Intermezzo 2

Ti dva mi připomínají pocity, které se ve mně sváří, když jsem zastaven dopravní policií. Jedna část ve mně si říká, abych spolkl hrdost, posypal si hlavu popelem a doufal v nižší pokutu. Jiná část ve mně si říká, že to stejně nemusí nic změnit a kdybych toho policajta seřval, aspoň bych si zchladil žáhu. Ten druhý pocit, to je ten první lotr. Ale vlastně není fér přirovnat toho druhého k mé snaze snížit pokutu tím, že budu hrát pokorného prosebníčka. On totiž není vypočítavý, nýbrž na konci svých možností a to je velký rozdíl.

4) Nebyl vypočítavý

Druhý zločinec se jednoduše dostal na konec svých možností. Už neměl, co nabídnout a jediná varianta byla spolehnout se na Ježíšovu milost. Neměl žádnou zásluhu, nebyl spravedlivý, ale už nemohl ani kličkovat, utíkat, dostat se z pasti na úkor něko-ho jiného. Nechce Ježíšem manipulovat, protože nemůže. A tak prosí...

Zahrada

A dostane odpověď, kterou by chtěl slyšet každý z nás. „*Amen, pravím ti, budeš se mnou v ráji.*“ Řecké slovo *paradeisos* znamená zahrada. To je úžasný slib, který chci také slyšet. Budeš se mnou v zahradě. A cesta do ní není složitá ani pro nás. Šance trvá až do konce, do posledního dechu. Není třeba přečíst do konce života aspoň pět knih od Ellen Whiteové. Tu šanci dostal zločinec a proto existuje naděje, že ji dostaneme i my. Stačí dojít na konec svých možností a spolehnout se na Boží milost.

Závěr

Poslední myšlenka se vlastně do konceptu mého kázání moc nehodí. Vybočuje a z homiletického hlediska sem nepatří. A přesto ji řeknu, protože je pro mě vzácná. Představuji si, že pod křížem stála nejen Ježíšova matka, ale i matka našeho zločince. Nebo jeho sestra nebo žena nebo přítel. Někdo, pro nějž byl život lotra trvalým zdrojem zklamání. A přesto se za něj modlili. A v poslední chvíli byla jejich naděje naplněna.

Příběh zločince je příběh o naději. O tom, že umírá poslední. O tom, že člověk nemusí být pokřtěný adventista. Stačí, aby uvěřil, že Ježíš ho může vzít do svého království. Pokud vzal s sebou lotra, snad vezme i nás.